

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Стоматологічний факультет
Кафедра ортопедичної стоматології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан стоматологічного факультету
д.мед.н., проф. Костенко Є.Я.

«24» червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КЛІНІКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ
СУЧАСНИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКСПЕРТНА
ОЦІНКА ЯКОСТІ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ОСНОВНИХ
СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ ТА ДОРОСЛИХ**

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	221 «Стоматологія»

Освітня програма	«Стоматологія»
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих» для здобувачів освітнього ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія відповідно до освітньо-наукової програми «Стоматологія» оцінена позитивно та рекомендована до впровадження в освітній процес ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Розробники:

Костенко С.Б. – к.мед.н., доцент, завідувач кафедри ортопедичної стоматології
Костенко Є.Я. – д.мед.н., професор кафедри ортопедичної стоматології
Кенюк А.Т. – к.мед.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології
Локота Є.Ю. - к.мед.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології
Бокоч А.В. – к.мед.н., доцент кафедри ортопедичної стоматології
Стецик М.О. – старший викладач кафедри ортопедичної стоматології
Гончарук-Хомин М.Ю. – асистент кафедри ортопедичної стоматології
Бойчук Ю.М. – лаборант кафедри ортопедичної стоматології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ортопедичної стоматології

Протокол № 12 від «14» червня 2021 року.

Завідувач кафедри
ортопедичної стоматології,
к.мед.н., доцент

«14» червня 2021 року

_____
(підпис)

Костенко С.Б.

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету

Протокол №10 від «23» червня 2021 року.

Голова комісії,
завідувач кафедри
стоматології дитячого віку,
д.мед.н., професор

_____
(підпис)

Клітинська О.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність (спеціалізація), освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
Кількість кредитів – 4	Освітній рівень: Третій (освітньо-науковий) Галузь знань: 22 Охорона здоров'я Спеціальність: 221 Стоматологія Освітня програма: Стоматологія	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
		Статус дисципліни		
		вибіркова		
		Рік підготовки:		
Кількість модулів – 2		1		
		Семестр:		
Змістових модулів – 4		I		
Загальна кількість годин – 120		Лекції:		
		28		
		Практичні (семінарські):		
Тижневих годин: для денної форми навчання: аудиторних – 28 (I семестр) самостійної роботи – 20		20		
		Лабораторні:		
		0		
		Самостійна робота:		
		72		
		Вид контролю:		
	залік			
	Форма контролю:			
усна				

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих» є обґрунтування факторів ризику виникнення стоматологічних захворювань, лікування сучасними методиками, їхня об'єктивна оцінка та профілактика основних стоматологічних захворювань.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих» є опанування таких освітніх компонент (навчальних дисциплін) освітньо-наукової програми «Стоматологія»:

на основі ОС "Магістр", ОКР "Спеціаліст"

ОК (обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми «Стоматологія»):

ОК 01. Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі;

ОК 02. Теорія та методологія класичної та сучасної філософії;

ОК 03. Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами;

ОК 04. Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять;

ОК 05. Сучасні інформаційні технології.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності **221 Стоматологія** та освітньої програми «Стоматологія»:

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- Основні групи захворювань ротової порожнини;
- Фактори ризику, що впливають на поширеність даних захворювань;
- Домінуючі чинники виникнення захворювань ротової порожнини;
- Біомікроценоз ротової порожнини, основні групи мікроорганізмів, що в нормі циркулюють в ротовій рідині;
- Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота. Процеси зумовлені зміною кислотно-лужної рівноваги;
- Механізм демінералізації. Процеси виникнення демінералізації твердих тканин;
- Фактори ризику виникнення зубо-щелепних аномалій;
- Поширеність зубо-щелепних аномалій на території Закарпаття;
- Взаємозв'язок етнічної приналежності до виникнення стоматологічного захворювання;
- Реєстрація стоматологічного статусу та підлітків за шифрами та кодами.

Відповідно до освітньої програми «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі стоматології та суміжних галузей знань.	ПРН1.1
Формулювати мету власного наукового дослідження в контексті світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки.	ПРН 2.1
Уміння формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).	ПРН 2.4
Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.	ПРН 2.8
Уміння визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи.	ПРН 2.10
Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях в фахових виданнях, вести конструктивний діалог з рецензентами та редакторами.	ПРН 3.2
Діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 4.2
Приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	ПРН 4.4

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни **«Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих»:**

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 4.2
Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.	ПРН 2.8
Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях в фахових виданнях, вести конструктивний діалог з рецензентами та редакторами.	ПРН 3.2
Приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	ПРН 4.4
Сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі стоматології та суміжних галузей знань.	ПРН1.1
Уміння визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи.	ПРН 2.10
Уміння формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).	ПРН 2.4
Формулювати мету власного наукового дослідження в контексті світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки.	ПРН 2.1

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

При оцінюванні знань здобувачів освітнього ступеня доктора філософії приділяється перевага стандартизованим засобам оцінювання та методам контролю: тестування (усне, письмове, комп'ютерне), структуровані письмові роботи, структурований контроль практичних навичок.

Оцінка з дисципліни визначається як середня з оцінок за два модулі, на які структурована навчальна дисципліна.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності та оцінки підсумкового модульного контролю і виражається за 200 бальною системою.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок.

Підсумковий контроль засвоєння модуля відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних змістових модулів шляхом тестування і вважається зарахованим, якщо здобувач освітнього ступеня доктора філософії набрав не менше 50 балів.

Форми поточного контролю:

Теоретичні знання – тестові завдання, комп'ютерне тестування, індивідуальне опитування, співбесіда, письмові роботи.

Практичні навички та уміння – самостійне виконання дослідів, обчислень, аналіз та вимірювання спеціальних індексів та вміння аналізувати та робити висновки, самостійно виконувати окремі операції. Підсумковий контроль здійснюється на основі теоретичних знань, практичних навичок та умінь.

Форми підсумкового контролю:

Теоретичні знання – система питань письмового та комп'ютерного тестування.

Практичні навички та уміння – самостійно використовувати та трактувати отримані результати рентгенологічного дослідження зубо-щелепового апарату під час дентальної ідентифікації, вміння вираховувати специфічні індекси по цифрових ортопантомограмах, використовувати програмні (інформаційні) та лабораторні методи ідентифікації.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	20	100

20	15	20	20	15		
----	----	----	----	----	--	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	20	100
20	15	20	20	15		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	40	5	40
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	10	1	10
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	10	1	10
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	20	1	20
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності та оцінки підсумкового модульного контролю і виражається за 100 бальною системою.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Оцінка з дисципліни визначається як середня з оцінок за два модулі, на які структурована навчальна дисципліна.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.

Змістовий модуль 1. Фактори ризику, що впливають на поширеність захворювань ротової порожнини.

Тема 1. Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.

Тема 2. Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота й особливості їх чутливості до антибактеріальних та антисептичних препаратів.

Тема 3. Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.

Змістовий модуль 2. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота та вплив на де мінералізацію твердих тканин.

Тема 1. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта.

Тема 2. Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта.

Модуль 2. Сучасні методики лікування та запобігання захворювань ротової порожнини.

Змістовий модуль 3. Антисептики, аналіз методів ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.

Тема 1. Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.

Тема 2. Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.

Тема 3. Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.

Змістовий модуль 4. Фізіотерапевтичні методи лікування захворювань порожнини рота. Загальні положення реєстрації стоматологічного статусу.

Тема 1. Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.

Тема 2. Реєстрація стоматологічного статусу та підлітків за шифрами та кодами.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання:				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр					
Модуль 1					
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.		2	2		4
Тема 2. Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота й особливості їх чутливості до антибактеріальних та антисептичних препаратів.		4	2		4
Тема 3. Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.		2	2		4
Змістовий модуль 2.		2	2		4

Тема 4. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта.					
Тема 5. Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта.		4	2		4
Модульна контрольна робота					
Разом за модуль	60	14	10		36
Модуль 2					
Змістовий модуль 1.		4	2		4
Тема 1. Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.					
Тема 2. Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.		2	2		4
Тема 3. Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.		2	2		4
Змістовий модуль 2.		4	2		4
Тема 4. Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.					
Тема 5. Реєстрація стоматологічного статусу та підлітків за шифрами та кодами.		2	2		4
Модульна контрольна робота					
Разом за модуль	60	14	10		36
Разом за семестр	120	28	20		72

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.	2	2
2	Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота й особливості їх чутливості до антибактеріальних та антисептичних препаратів	2	2
3	Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду	2	2
4	Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта	2	2
5	Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта	2	2
6	Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.	2	2

7	Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів	2	2
8	Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів	2	2
9	Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці	2	2
10	Реєстрація стоматологічного статусу та підлітків за шифрами та кодами	2	2
Разом		20	20

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Модуль №1. Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.	4	4
2	Основні групи захворювань ротової порожнини.	2	2
3	Біомікроценоз ротової порожнини, основні групи мікроорганізмів, що в нормі циркулюють в ротовій рідині.	4	4
4	Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота. Процеси зумовлені зміною кислотно-лужної рівноваги.	4	4
5	Мікроскопічні гриби роду <i>Candida</i> у структурі мікробних асоціацій при генералізованому пародонтиті та їх чутливість до антибіотиків та ефірних олій.	4	4
6	Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.	4	4
7	Клінічна оцінка комплексного лікування хронічних гінгівітів у підлітків.	4	4
8	Механізм демінералізації. Процеси виникнення демінералізації твердих тканин.	4	4
9	Профілактика карієсу у дітей за допомогою ремінералізуючої терапії.	2	2
10	Поширеність та структура зубощелепних аномалій у дітей.	4	4
Разом за модуль №1		36	36
11	Модуль №2. Комплексний підхід до ортопедичного лікування та реабілітації стоматологічних пацієнтів з дефектами зубного ряду в естетичній зоні.	4	4
12	Прогностична оцінка впливу ендодонтичного лікування на рівень функціональної стабільності зубів у пацієнтів із патологією пародонту.	4	4
13	Вплив світлодіодного випромінювання на антибіотикочутливість факультативної анаеробної мікрофлори ротової порожнини хворих на хронічний генералізований пародонтит II-III ступенів.	4	4
14	Особливості формування пародонтозу в осіб першого періоду зрілого віку під впливом факторів ризику.	4	4

15	Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	4	4
16	Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	4	4
17	Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.	4	4
18	Вікові та етнічні особливості гігієни порожнини рота мешканців Закарпатської області.	2	2
19	Взаємозв'язок етнічної приналежності жителів Закарпаття до виникнення стоматологічних захворювань.	4	4
20	Реєстрація стоматологічного статусу та підлітків за шифрами та кодами.	2	2
	Разом за модуль №2	36	36
	Разом	72	72

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання не передбачається.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Каськова Л. Ф. и др. Профілактика стоматологічних захворювань. – 2011.
2. Костенко Є. Я., Домище М. Ю. Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці // Молодий вчений. – 2017. – №. 12. – С. 63-66.
3. Костенко Є. Я., Мішалов В. Д. Методи ультразвукової діагностики в ідентифікації основних стоматологічних матеріалів. – 2018.
4. Костенко Є. Я. Епідеміологічний аналіз наявності та достовірності стоматологічної документації // Інтегративна антропология. – 2013. – №. 2. – С. 38-42.
5. Савичук Н. О., Клітинська О. В. Аналіз програм профілактики основних стоматологічних захворювань у розвинених країнах // Современная стоматология. – 2014. – №. 4. – С. 64-66.
6. Остапко О. І. Наукове обґрунтування шляхів та методів профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей в регіонах з різним рівнем забруднення довкілля // Автореф. д. мед. – 2011. – №. 2011.
7. Куроєдова В. Д. Комплексна оцінка хвороби «зубоцелепна аномалія» та прогноз лікування ортодонтичних пацієнтів // Автореф. дис. д-р. мед. наук. Полтава. – 1999. – Т. 32.
8. Політун А. М., Марченко Н. С. Загальна оцінка стану твердих тканин зубів та чинників ризику розвитку карієсу зубів у осіб молодого віку // ScienceRise. – 2016. – Т. 4. – №. 3 (21). – С. 16-22.
9. Скрипник І. Л., Шуминська Т. А. Диференційований підхід до профілактики ураження твердих тканин зуба та тканин пародонта у дітей, які лікуються незнімною ортодонтичною апаратурою // Вісник проблем біології і медицини. – 2012. – №. 1. – С. 291-293.
10. Кулигіна В. М., Аршинников Р. С. Динаміка показників кислотостійкості, вогнищевої демінералізації та швидкості ремінералізації емалі зубів у пацієнтів з різними видами зубних відкладень // Biomedical and biosocial anthropology. – 2014. – №. 23. – С. 203.

Допоміжна література

1. Хоменко Л. О., Біденко Н. В. Клінічні типи ураження твердих тканин зубів у дітей раннього віку. частина 2: моляри //Современная стоматология. – 2013. – №. 3. – С. 56-59.
2. Гончарук-Хомин М. Ю. и др. Аналіз підходів до експертної оцінки змін стоматологічного статусу: судово-стоматологічні та методологічні аспекти //Молодий вчений. – 2017. – №. 12. – С. 52-55.
3. Godovanets O. Аналіз чинників ризику розвитку карієсу зубів у дітей, хворих на дифузний нетоксичний зоб //Medicina stomatologică. – 2018. – Т. 46. – №. 1. – С. 19-24.
4. Гладка О. М. Вплив карієспрофілактичних засобів на резистентність емалі в пацієнтів із високим рівнем інтенсивності карієсу зубів //Український стоматологічний альманах. – 2013. – №. 6.
5. Дурягіна Л. Х. Показники швидкості слиновиділення, стан кислотно-лужної рівноваги і мікробіоценозу порожнини рота в динаміці лікування хворих зі стоматологічною патологією, поєднаною з депресивним станом //Український стоматологічний альманах. – 2013. – №. 6.
6. Холодняк О. В., Костенко Є. Я., Добровольська М. К. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта //Клінічна та експериментальна патологія. – 2016. – №. 15, № 4. – С. 130-134.
7. Микитенко А. О., Микитенко А. О. Патогенетичне обґрунтування ефективності мультипробіотикотерапії у хворих на хронічний генералізований пародонтит (експериментально-клінічне дослідження) : дис. – СумДУ, 2015.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/5758/1/psz.pdf>
2. <https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/ADoc12.pdf>
3. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/25967/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B2_2019.pdf
4. <http://res.in.ua/metodichni-vkazivki-do-praktichnih-zanyate-z-terapevtichnoyi-s.html?page=9>
5. <https://gukdental.com.ua/articles/121-modern-ideas-about-the-causes-of-tooth-decay>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)